

Lovforslag nr. L 15. Fremsat den 7. oktober 1998 af by- og boligministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel

(Tilsyn)

§ 1

I lov nr. 251 af 6. maj 1993 om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »Boligministeren« til: »By- og boligministeren«, og »boligministeren« ændres til: »by- og boligministeren«.

2. § 10, 2. pkt., ophæves.

3. I § 10 indsættes nyt stk. 2:

»Stk. 2. By- og boligministeren kan give påbud til elforsyningsvirksomheder om at foretage tilsyn med stærkstrømsanlæg. Omkostninger forbundet med tilsyn refunderes efter fastlagte takster. By- og boligministeren kan fastsætte regler for gennemførelse af tilsynet, herunder for betalingen heraf.«

4. § 24, stk. 3, affattes således:

»Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

5. § 25 affattes således:

»§ 25. Udgifterne til Elektricitetsrådets virksomhed, herunder tilsyn efter § 10, stk. 2, dækkes efter regler fastsat af by- og boligministeren af afgifter, som opkræves hos den systemansvarlige virksomhed, i det omfang gebyrer og indtægter i øvrigt ikke dækker udgifterne. Beløb- enes størrelse fastsættes på de årlige bevillingslove.

Stk. 2. Den systemansvarlige virksomhed op- gør den forholdsvisse fordeling af afgifterne efter stk. 1 på de indenlandske forbrugere. Fordel- ingen skal ske på ligeligt grundlag. Den elforsy- ningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugerne modtager elektricitet, opkræver af- gifterne og indbetaler beløbet til den systeman- svarlige, som herefter indbetaler til Elektricitets- rådet.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget – der bortset fra forslagens § 1, nr. 1, er en uændret genfremsættelse af L 140 fra folketingsåret 1997-98 (2. samling) – indeholder følgende elementer:

1. Indførelse af adgang til, at by- og boligministeren kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at føre tilsyn med stærkstrømsanlæg.
2. Ophævelse af de særlige bestemmelser for offentligt ejede anlæg.

1. Indførelse af adgang til, at by- og boligministeren kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at føre tilsyn med stærkstrømsanlæg.

I henhold til stærkstrømsloven udfører Elektricitetsrådet på by- og boligministerens vegne tilsyn med stærkstrømsanlæg. På grundlag af en mere end 20 år gammel aftale mellem Danske Elværkers Forening og Elektricitetsrådet, har Elektricitetsrådet bemyndiget de enkelte elforsyningsvirksomheder til at udføre dette tilsyn.

Tilsynet omfatter nye installationer (anlægstilsyn) svarende til 10 pct. af anmeldte nye installationer. Efter den gældende aftale indregnes udgiften til det tilsyn, som udføres af den enkelte elforsyningsvirksomhed, i den elpris, som betales af de forbrugere, som aftager elektricitet fra den pågældende virksomhed. Dette indebærer, at forbrugerne i en elforsyningsvirksomheds forsyningsområde, hvor der installeres mange nye stærkstrømsanlæg, kan komme til at betale forholdsvis mere for elektriciteten end forbrugerne i et forsyningsområde med færre nyinstallationer.

På baggrund af den forestående åbning af elmarkedet i 1999, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (EF-Tidende nr. L27 af 30. januar 1997) vurderes det, at det er nødvendigt, at tilsynsudgiften bliver konkurrenceneutral, idet det i modsat fald ikke kan afvises, at elforsyningsvirksomhederne kan miste interessen i at føre tilsynet i henhold til den indgåede aftale. Der er således en risiko

for, at virksomhederne på et frit marked vil fjerne alle udgifter, som ikke anses for strengt nødvendige. Samtidig indebærer åbningen af elmarkedet, at forbrugere, der importerer elektricitet, ikke kommer til at deltage i udgifterne til tilsynene, idet udgiften opkræves af den elforsyningsvirksomhed, som udfører tilsynet.

For at sikre, at tilsynsordningen således kan fortsætte, foreslås det derfor, at by- og boligministeren kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at udføre tilsynet med stærkstrømsanlæg.

For samtidig at sikre, at tilsynsudgiften bliver konkurrenceneutral foreslås det, at opkrævningen sker efter samme principper, som er foreslået indført efter § 9 f i lov om elforsyning (lov nr. 486 af 12. juni 1996). Dette indebærer, at den systemansvarlige (dvs. en virksomhed, som ejer transmissionsanlæg over 100 kilovolt (kV), som har til opgave at opretholde en sikker og effektiv elforsyning på overordnet niveau inden for et sammenhængende forsyningsystem, og som kun kan udøve sin virksomhed efter bevilling fra miljø- og energiministeren) opgør den forholdsvis fordelingen af tilsynsudgiften på de indenlandske forbrugere. Fordelingen skal ske på ligeligt grundlag. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugerne modtager elektricitet, opkræver tilsynsudgiften og indbetaler beløbet til den systemansvarlige, som herefter indbetaler beløbet til Elektricitetsrådet. Hermed sikres, at udgiften pålægges samtlig elforbrugere, uanset om elektriciteten bliver importeret eller leveret via en dansk elforsyningsvirksomhed, således at tilsynsudgiften bliver konkurrenceneutral. Elektricitetsrådet vil herefter refundere den enkelte elforsyningsvirksomhed de med de udførte tilsyn forbundne udgifter. Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for størrelsen af tilsynsudgiften eller elprisen samlet set, men indebærer alene en ændring af opkrævningsmåden.

Åbningen af elmarkedet og det deraf følgende spørgsmål om konkurrenceneutralitet og ligestilling af forbrugerne medfører samtidig, at der vil være behov for en tilpasning af reglerne for opkrævning af udgifterne til Elektricitetsrådets øvrige virksomhed.

Efter de gældende regler dækkes udgifterne bl.a. via en afgift, som opkræves hos producenterne af elektricitet. Afgiften beregnes på basis af storkraftværkernes salg af elektricitet i eget forsyningsområde og opkræves hos den enkelte elforsyningsvirksomhed af Danske Elværkers Forening. Elektricitetsrådet opkræver herefter med hjemmel i stærkstrømslovens § 25 beløbet hos Danske Elværkers Forening.

Det foreslås derfor, at opkrævningen af afgiften sker på tilsvarende måde som ved tilsynsudgiften. Forslaget har i sig selv ingen konsekvenser for størrelsen af afgiften, men indebærer alene en ændring af opkrævningsmåden.

2. Ophævelse af de særlige bestemmelser for offentligt ejede anlæg.

I den tidligere stærkstrømslov fra 1935 var det fastsat, at tilsyn med statens anlæg påhvilede den myndighed, som anlægget hørte under. Den gældende stærkstrømslov indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse. Af bemærkningerne til 1993-lovforslagets § 11 fremgår dog, at den hidtidige tilsynsordning med statens anlæg skulle fortsætte.

Udviklingen af statslige selskaber og statsvirksomheder, og dermed et behov for en ligestilling af private og offentlige selskaber, for så vidt angår tilsyn med stærkstrømsanlæg, indebærer, at det ikke længere er hensigtsmæssigt med en undtagelse for statslige anlæg. Det foreslås derfor, at Elektricitetsrådet fremover ligeledes skal føre tilsyn med de statslige anlæg, herunder jernbaneanlæg. Særligt militært materiel, visse militære anlæg samt klassificerede bygninger, anlæg og arealer tænkes dog undtaget Elektricitetsrådets tilsyn.

Det er hensigten, at tilsynet skal foregå som stikprøvekontrol svarende til den gældende tilsynsordning.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget giver by- og boligministeren adgang til at pålægge elforsyningsvirksomhederne at udføre tilsynet med stærkstrømsanlæg. De samlede udgifter her til, der skønnes at ville udgøre 8 mill. kr. årligt, refunderes af Elektricitetsrådet. Elektricitetsrådets udgifter finansieres fuldt ud ved opkrævning af en tilsynsavgift, der skal betales af samtlige forbrugere. Samlet vil forslaget således være neutralt for det offentlige.

Det bemærkes, at forslaget hverken har konsekvenser for størrelsen af tilsynsudgiften eller for elprisen, idet der alene er tale om en af det åbne elmarked nødvendiggjort ændring af opkrævningsmåden.

Den foreslåede ophævelse af de særlige bestemmelser for tilsyn med offentlige stærkstrømsanlæg med-

fører, at Elektricitetsrådet skal føre tilsyn med et større antal installationer og anlæg end hidtil, hvorfor der bliver behov for et forøget antal tilsynsmedarbejdere. Merudgifterne til lønsum forudsættes afholdt indenfor Elektricitetsrådets eksisterende budgetteringsramme ved en overførsel fra øvrig drift til lønsum.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget om at omlægge anlægstilsynet medfører, at alle forbrugere på det åbne elmarked deltager i betalingen af tilsynsudgifterne - uanset om elforsyningen sker fra en dansk eller en udenlandsk elleverandør, jf. de almindelige bemærkninger.

Herved sikres, at anlægstilsynet og betalingen herfor ikke bliver et konkurrenceparameter på det åbne elmarked. På den ene side eliminerer dette risikoen for, at tilsynet forringes i en skærpet konkurrence. På den anden side ligestilles samtlige elleverandører i konkurrencen på dette marked. Forslaget sikrer således, at tilsynsordningen gøres konkurrenceneutral og derfor kan opretholdes på et åbent elmarked, hvor den enkelte forbruger får mulighed for at importere elektricitet.

Tilsvarende gælder for afgiften til Elektricitetsrådets øvrige virksomhed.

Forslaget har ingen nævneværdige administrative konsekvenser for virksomhederne i den danske elforsyningssektor.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 blev der vedtaget fælles regler for det indre marked for elektricitet. Direktivet tilsigter at liberalisere markedet for elektricitet. Direktivet indeholder ikke en forpligtelse for medlemsstaterne til at gennemføre de i nærværende lovforslag foreslåede regler om tilsyn. Om begrundelsen for reglerne henvises til punkt 1 i de almindelige bemærkninger.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget er redaktionelt.

Til nr. 2

Efter § 10, 2. pkt., i den gældende lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel kan by- og bo-

ligministeren fastsætte særlige bestemmelser for tilsyn med offentligt ejede anlæg.

Baggrunden for denne bestemmelse var den tidligere stærkstrømslovs bestemmelse i § 19, om, at Elektricetsrådet ikke førte tilsyn med statslige anlæg, idet tilsynet med disse anlæg påhvilede den pågældende offentlige myndighed selv.

Med vedtagelsen i 1993 af stærkstrømsloven blev de dagældende bestemmelser om, at tilsyn med visse offentlige stærkstrømsanlæg var undergivet selvforvaltning, videreført (derimod er andre offentlige anlæg, f.eks. kommunale eller amtskommunale anlæg undergivet Elektricetsrådets tilsyn).

Udviklingen af statslige selskaber og statsvirksomheder og dermed et behov for en ligestilling af private og statslige selskaber, for så vidt angår stærkstrømsanlæg, indebærer, at det ikke længere findes hensigtsmæssigt med en undtagelsesbestemmelse for statsligt ejede stærkstrømsanlæg.

Som følge af den foreslåede ophævelse om bestemmelsen om offentligt ejede anlæg er det hensigten, at tilsynet med de statslige stærkstrømsanlæg skal varetages af Elektricetsrådet, således at tilsynet med alle stærkstrømsanlæg såvel offentligt ejede som private anlæg hører under Elektricetsrådet.

Det er hensigten, at tilsynet skal udføres i form af stikprøvekontrol svarende til den gældende tilsynsordning for anlægstilsyn.

Til nr. 3

Det foreslås, at by- og boligministeren får mulighed for at pålægge elforsyningsvirksomheder en pligt til at føre tilsyn med stærkstrømsanlæg, herunder elektriske installationer.

I henhold til stærkstrømsloven udfører Elektricetsrådet på by- og boligministerens vegne tilsyn med stærkstrømsanlæg. På grundlag af en mere end 20 år gammel aftale mellem Danske Elværkers Forening og Elektricetsrådet, har Elektricetsrådet bemyndiget de enkelte elforsyningsvirksomheder til at udføre dette tilsyn.

Den gældende lov indeholder i § 21 en adgang til, at tilsyn og kontrolopgaver efter lovens kapitel 4 kan overdrages til f.eks. elforsyningsvirksomhederne, men der er ikke i loven fastsat en adgang til at pålægge virksomhederne at udføre tilsynet.

Under den nuværende ordning betales der ikke direkte for udførelsen af anlægstilsynet, idet udgifterne indregnes i elprisen af den elforsyningsvirksomhed, som udfører tilsynet. Dette indebærer, at forbrugerne i en elforsyningsvirksomheds forsyningsområde, hvor

der installeres mange nye stærkstrømsanlæg, kan komme til at betale forholdsmæssigt mere for elektriciteten end forbrugerne i et forsyningsområde med færre nyinstallationer. Et konkurrencepræget frit elmarked som følge af implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet må forventes at resultere i, at elforsyningsvirksomhederne af konkurrencemæssige grunde vil fjerne alle udgifter, der ikke anses for strengt nødvendige. Endvidere vil en fortsættelse af den eksisterende ordning indebære, at forbrugere, der importerer elektricitet, ikke bidrager med at betale udgifterne til tilsynene, idet udgiften opkræves af den elforsyningsvirksomhed, som udfører tilsynet.

Med henblik på at sikre, at den hidtidige tilsynsordning kan fortsætte, foreslås det derfor at indføre en adgang for by- og boligministeren til at pålægge elforsyningsvirksomhederne pligt til at udføre tilsynene. De udgifter, som den enkelte elforsyningsvirksomhed vil få med at udføre det pålagte tilsyn, vil blive refunderet af Elektricetsrådet efter fastlagte takster.

Det er hensigten, at der skal fastsættes nærmere regler om udførelsen af tilsynet, herunder taksterne for tilsynet samt betingelser for tilbagetrækning af pålægget. Det er endvidere hensigten at fastsætte regler om, at såfremt en elforsyningsvirksomhed i overensstemmelse med lov om elforsyning samtidig driver accessorisk virksomhed i form af elinstallatørvirksomhed, med de hermed forbundne skattemæssige konsekvenser, så vil det være et vilkår for udførelsen af tilsynet, at den accessoriske virksomhed er adskilt fra tilsynsvirksomheden for at undgå habilitetsproblemer. Endvidere er det hensigten, at der skal åbnes mulighed for, at elforsyningsvirksomhederne kan gå sammen om at udføre anlægstilsynet på tilsvarende måde, som ved etableringen af de fælles energirådgivningscentre. Vilkårene for pålægget, herunder hvorledes betaling for tilsynet skal fastlægges, tænkes drøftet med Energistyrelsen og Danske Elværkers Forening.

Til nr. 4

Ved lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændring af straffeloven er der gennemført generelle bestemmelser om strafansvar for juridiske personer (kollektivt ansvar).

Ved vedtagelsen af den omtalte lov var forudsat, at der så vidt muligt bliver gennemført ensartede regler på dette område i særlovgivningen.

Forslaget er en konsekvens af de nævnte ændringer i straffeloven.

Til nr. 5

For samtidig at sikre, at afgifterne - anlægstilsynet og Elektricetsrådets øvrige drift - bliver konkurrenceneutrale foreslås det, at opkrævningen sker efter samme principper, som er foreslået indført efter § 9 f i lov om elforsyning (lov nr. 486 af 12. juni 1996). Dette indebærer, at den systemansvarlige (dvs. en virksomhed, som ejer transmissionsanlæg over 100 kilovolt (kV), som har til opgave at opretholde en sikker og effektiv elforsyning på overordnet niveau inden for et sammenhængende forsyningsystem, og som kun kan udøve sin virksomhed efter bevilling fra miljø- og energiministeren) opgør den forholdsvise fordeling af afgifterne på de indenlandske forbrugere.

Fordelingen skal ske på ligeligt grundlag. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugere modtager elektricitet, opkræver afgifterne og indbetaler beløbet til den systemansvarlige, som herefter indbetaler beløbet til Elektricetsrådet. Hermed sikres, at afgifterne pålægges samtlige elforbrugere, uanset om elektriciteten bliver importeret eller leveret via en dansk elforsyningsvirksomhed, således at afgifterne bliver konkurrenceneutrale.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1999.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 10. Boligministeren varetager kontrol og tilsyn med stærkstrømsanlæg og elmateriel for at sikre opfyldelsen af stærkstrømsbekendtgørelsens bestemmelser. Ministeren kan fastsætte særlige bestemmelser for offentligt ejede anlæg.

§ 24. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder § 15,
- 2) tilsidesætter vilkår for dispensationer i medfør af loven eller i henhold til bestemmelser udstedt i medfør af loven eller
- 3) undlader at efterkomme forbud eller påbud, der er meddelt i henhold til loven eller i henhold til bestemmelser udstedt i medfør af loven.

Stk. 2. I bestemmelser, der udstedes i medfør af loven, kan boligministeren fastsætte straf af bøde for overtrædelse af regler i bestemmelserne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Lovforslaget

I lov nr. 251 af 6. maj 1993 om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel foretages følgende ændringer:

2. § 10, 2. pkt., ophæves.

3. I § 10 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. By- og boligministeren kan give påbud til elforsyningsvirksomheder om at foretage tilsyn med stærkstrømsanlæg. Omkostninger forbundet med tilsyn refunderes efter fastlagte takster. By- og boligministeren kan fastsætte regler for gennemførelse af tilsynet, herunder for betalingen heraf.«

4. § 24, stk. 3, affattes således:

»Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.«

§ 25. Udgifterne til Elektricitetsrådets virksomhed dækkes efter regler fastsat af boligministeren af afgifter, som opkræves hos producenter, importører og distributører af elektricitet, i det omfang gebyrer og indtægter i øvrigt ikke dækker udgifterne. Beløbenes størrelse fastsættes på de årlige bevillingslove.

5. § 25 affattes således:

»§ 25. Udgifterne til Elektricitetsrådets virksomhed, herunder tilsyn efter § 10, stk. 2, dækkes efter regler fastsat af by- og boligministeren af afgifter, som opkræves hos den systemansvarlige virksomhed, i det omfang gebyrer og indtægter i øvrigt ikke dækker udgifterne. Beløbenes størrelse fastsættes på de årlige bevillingslove.

Stk. 2. Den systemansvarlige virksomhed opgør den forholdsvisse fordeling af afgifterne efter stk. 1 på de indenlandske forbrugere. Fordelingen skal ske på ligeligt grundlag. Den elforsyningsvirksomhed, gennem hvis forsyningsnet forbrugerne modtager elektricitet, opkræver afgifterne og indbetaler beløbet til den systemansvarlige, som herefter indbetaler til Elektricitetsrådet.«

Lovforslag nr. L 15. Skriftlig fremsættelse (7. oktober 1998)

By- og boligministeren (Jytte Andersen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om elektriske stærkstrømsanlæg og elektrisk materiel (Tilsyn).

(Lovforslag nr. L 15).

Lovforslaget - der bortset fra en redaktionel ændring er en uændret genfremsættelse af L 140 fra folketingsåret 1997-98 (2. samling) - indeholder følgende elementer: 1) indførelse af adgang til, at by- og boligministeren kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at føre tilsyn med stærkstrømsanlæg, og 2) ophævelse af de særlige bestemmelser for offentligt ejede anlæg.

Ad 1) Elektricitetsrådet har på grundlag af en aftale med Danske Elværkers Forening bemyndiget de enkelte elforsyningsvirksomheder til at udføre tilsyn med stærkstrømsanlæg. Udgiften til tilsynet indregnes i den elpris, som betales af de forbrugere, som aftager elektricitet fra det tilsynsførende selskab. Forbrugerne i et forsyningsområde, hvor der installeres mange nye stærkstrømsanlæg, kan derfor komme til at betale forholdsmæssigt mere for elektriciteten end forbrugerne i et forsyningsområde med færre nyinstallationer.

På baggrund af den forestående åbning af elmarkedet i 1999 vurderes det, at det er nødvendigt, at tilsynsudgiften bliver konkurrenceneutral, idet det i modsat fald ikke kan afvises, at elforsyningsvirksomhederne kan miste interessen i at føre tilsynet. For at sikre, at tilsynsordningen kan fortsætte, foreslås det derfor, at by- og boligministeren kan pålægge elforsyningsvirksomhederne at udføre tilsynet med stærkstrømsanlæg. For samtidig at sikre, at tilsynsudgiften bliver konkurrenceneutral foreslås det, at udgiften pålægges samtlige elforbrugere.

Åbningen af elmarkedet og det deraf følgende spørgsmål om konkurrenceneutralitet medfører samtidig, at der er behov for en tilpasning af reglerne for opkrævning af udgifterne til Elektricitetsrådets øvrige virksomhed. Efter de gældende regler dækkes udgifterne bl.a. via en afgift, som opkræves hos producenterne af elektricitet. Det foreslås derfor, at opkrævningen af afgiften sker på tilsvarende måde som ved tilsynsudgiften.

Ad 2) Tilsynet med statens anlæg udføres af den myndighed, som anlægget hører under. Udviklingen af statslige selskaber og statsvirksomheder, og dermed et behov for en ligestilling af private og offentlige selskaber indebærer, at det ikke længere er hensigtsmæssigt med en undtagelse for statslige anlæg. Det foreslås derfor, at Elektricitetsrådet fremover ligeledes skal føre tilsyn med de statslige anlæg, herunder jernbaneanlæg. Særligt militært materiel, visse militære anlæg samt klassificerede bygninger, anlæg og arealer tænkes dog undtaget Elektricitetsrådets tilsyn.

Lovforslaget er udgiftsneutralt for det offentlige, og det har hverken konsekvenser for størrelsen af tilsynsudgiften eller for elprisen samlet set, idet der alene er tale om en ændring af opkrævningsmåden.

For så vidt angår de erhvervsøkonomiske konsekvenser bemærkes, at forslaget sikrer, at anlægstilsynet og betalingen herfor samt afgiften til Elektricitetsrådets øvrige virksomhed ikke bliver et konkurrenceparameter på det åbne elmarked. Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser eller EU-retlige aspekter.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.